

ЗАСОБИ ЕКСПРЕСИВНОСТІ В УКРАЇНСЬКИХ МОВОЗНАВЧИХ НАУКОВИХ СТАТТЯХ

Холявко Ірина Вікторівна

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання

Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

вул. Києво-Московська, 24, Глухів, Сумська область, Україна

Метою публікації є дослідження експресивних засобів мови в текстах наукових статей мовознавчого профілю, з'ясування їх специфіки в аспекті мовленнєвого впливу. У статті обґрунтовано закономірності вираження експресивності в науковій мові та специфіку функціонування лексико-стилістичних і синтаксичних засобів експресивності в текстах наукових статей з мовознавства. Визначено, що експресивність наукового мовлення – це комунікативно-прагматична категорія, що слугує точності й переконливості викладу, активізуванню уваги читача, концентруванню його на суттєвих, з погляду автора, моментах змісту, полегшенню засвоєння наукової думки. З'ясовано, що експресивність є закономірним явищем сучасного українського мовознавчого дискурсу, причому їй властива інтелектуальна спрямованість мовного вираження.

Проаналізовано стилістичні експресивні мовні засоби лексичного рівня в досліджуваних текстах: пояснювальні та образні порівняння, конкретизувальні та оцінні епітети, образні та пояснювальні порівняння, уособлення, мовні та індивідуально-авторські метафори. Уживання цих засобів стилістичної виразності залежить від прагнення автора пояснити абстрактні поняття (порівняння, метафори), спростити та оживити висловлення (уособлення), оцінити (індивідуально-авторські метафори та епітети). Синтаксичні стилістичні засоби виразності також корелюють із реалізацією прагматичних функцій. З-поміж найактивніших синтаксичних репрезентантів експресивності виокремлено: вставні та вставлені компоненти, прийом діалогізації, парцельовані, сегментовані, титальні риторичні речення, повтори тощо. Кожна із цих синтаксичних категорій виконує прагматичну функцію привернення уваги та впливу на читача.

Отже, при передаванні наукової інформації перед ученим постає завдання не тільки повідомити цю інформацію, а й висловити її у певній формі, переконливо довести правильність своєї позиції, бути адекватно зрозумілим. Прагматика наукового тексту зумовлює вживання засобів емоційної й суб'єктивно-оцінної експресії. Зроблено висновок, що використання експресивних засобів мови зумовлене комунікативними завданнями спілкування й насамперед прагненням переконати читача, що досягається завдяки мовленнєвому впливу на нього та активізації його уваги.

Ключові слова: експресивність, мовознавча наукова стаття, український мовознавчий дискурс, науковий стиль, лексико-стилістичні засоби експресивності, синтаксичні засоби експресивності.

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності.

Нині дедалі більшу увагу лінгвістів привертають різні типи дискурсів як об'єкт дослідження емотивності. Оскільки емоції людини виявляються на тлі її інтелектуальної діяльності та переплітаються з нею, можна стверджувати, що емоційно-експресивна номінація є складовою наукового дискурсу. Можливість виявлення емоційно-експресивних елементів у текстах наукового стилю ґрунтується на положенні про те, що емоційне та логічне становлять єдиний процес пізнання законів навколишнього світу, а будь-який прояв індивідуальності автора тексту, його творчого мислення пов'язаний із фіксуванням у тексті його суб'єктивності. **Актуальність** дослідження засобів експресивності, що їх використовують у мовознавчих наукових статтях, пов'язана з поглибленням інтересу до функціонування

стилістичних засобів увиразнення наукової мови, їх функційних особливостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження наукових текстів зроблено вченими у функціонально-стилістичному та комунікативному аспектах (О. Баженова, В. Виноградов, Г. Винокур, А. Коваль, М. Котюрова, Н. Разінкіна, Л. Славгородська, О. Троянська та ін.). У прагматичному аспекті досліджували: реалізацію авторських настанов наукового тексту (М. Кожина); приховану й відкриту актуалізацію прагматичного аспекту наукового тексту (Г. Матвєєва); особливості реалізації основних функцій текстів наукового стилю – повідомлення та впливу (Є. Чайковська), референційної (інтелектуально-комунікативної) (В. Наєр). У сучасній лінгвістиці представлені розвідки категорії експресивності та пов'язаних із нею лінгвістичних понять (І. Арнольд, Н. Бойко, А. Вежбицька, Н. Лук'янова, В. Чабаненко, В. Шаховський,

В. Телія та ін.). Специфіку прояву експресивності в сучасному науковому українськомовному дискурсі студіюють М. Баган, З. Висоцька, Г. Дядюра, Н. Ковальська, Є. Чайковська та ін.

Формулювання мети і завдань статті.

Метою публікації є дослідження експресивних засобів мови в текстах наукових статей мовознавчого профілю, з'ясування їх специфіки в аспекті мовленнєвого впливу. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**: проаналізувати лінгвістичні погляди на категорію експресивності; дослідити лексико-стилістичні та синтаксичні експресивні елементи в сучасних мовознавчих статтях в аспекті реалізації прагматичних функцій. Оскільки професійна комунікація через періодичні видання є найважливішим засобом спілкування між ученими, матеріалом для дискурсивного аналізу означеної проблеми слугували тексти наукових статей у галузі мовознавства, опубліковані протягом 2017–2020 років у науково-теоретичних часописах («Мовознавство», «Мова», «Українська мова») та в збірниках наукових праць («Мова і суспільство», «Українське мовознавство»).

Виклад основного матеріалу дослідження.

Науковий текст як «цілісна семіотична форма лінгвопсихоментальної діяльності мовця, концептуально та структурно інтегрована, що є прагматичним посередником комунікації й діалогічно вбудована до семіотичного універсуму культури» [3, 600], становить спільний простір для комунікативно-пізнавальної діяльності вченого як транслятора наукової думки та реципієнта, налаштованого рецепцію та трансформування наукового знання. Основне завдання наукового тексту «полягає у намаганні автора примусити читача мислити в певному напрямі» [6, 160]. Це можливо, якщо авторові вдається залучити читача до спільних роздумів, зробити його співучасником дослідження.

Солідаризуємося з думкою Т. Яхонтової, яка стверджує, що наукові жанри «є триєдиними феноменами, що органічно поєднують соціокомунікативні, соціокогнітивні та власне мовні аспекти» [7, 85]. У мовознавчих статтях дослідники репрезентують власні міркування з певної мовознавчої проблеми для ознайомлення з ними наукової спільноти. Українське мовознавство, спрямоване на пізнання, осмислення й опис явищ української мови, є галузевим дискурсом, тобто «сукупністю вербалізованих дій науковців-лінгвістів щодо пізнання й опису української мови як семіотичної системи в її поліаспектному комунікативному функціонуванні» [1, 6].

В українському мовознавчому дискурсі прагматичні функції та мовленнєві стратегії інформування, симпліфікації, корпоративності, риторичні стратегії аргументування, оцінювання, активізування уваги адресата реалізуються за рахунок уживання як нейтральних, так й експресивних мовних засобів [2]. У наукових студіях експресивність тлумачать як стилістичне, функціональне, прагматичне, синтаксичне та семантичне явище. В. Чабаненко вважає, що експресивність – підсилена, інтенсифікована виразність, така соціально й психологічно мотивована властивість мовного знака (мовленнєвого елемента), яка деавтоматизує його сприйняття, підтримує загострену увагу, активізує мислення, викликає чуттєве напруження читача [4, 7].

Експресивність виявляє зв'язок із емотивністю, оцінністю, проте не отожднюється із цими поняттями. Є. Чайковська, спираючись на ґрунтовний аналіз фундаментальних досліджень цих категорій (праці Ш. Баллі, В. Виноградова, Д. Шмельова, В. Шаховського, Н. Бойко, А. Залізняка, О. Вольф, Н. Арутюнової, В. Телія, Н. Лук'янової), стверджує, що емотивність пов'язана з емоційною сферою психіки і співвідноситься з певними типами емоцій; оцінність пов'язана з логічними категоріями цінності (те, що оцінюється, предмет оцінки) та оцінки (мисленнєвий акт, що виражає оцінне судження суб'єкта про цей предмет); а от експресивність пов'язана з людською властивістю посилювати виразність та впливову силу свого висловлювання, вона суб'єктивна, оскільки ці характеристики визначаються суб'єктом, його когнітивним та емоційним сприйняттям і співвіднесені з певною нормативною шкалою [5].

Експресивні засоби є прагматичним механізмом оптимізації комунікативного процесу: репрезентування авторської думки супроводжується використанням цих засобів, як-от: *Отже, можемо прогнозувати, що в недалекому майбутньому українська мова ще далі «відсуне» російську у сфері неформального спілкування* (Мова і суспільство. 2019. Вип. 10. С. 122); *Що це може означати? Невідомо, бо деінде автор навіть пише, що, мовляв, «літературна мова існує відтоді, відколи існують твори, написані нею»* (Українське мовознавство. 2018. № 1(48). С. 98); *Без сумніву, комбінування кількох типів словникових видань гарантує різнобічний опис реєстрових одиниць і задовольнить потреби сучасного користувача* (Українська мова. 2018. № 3. С. 42). Із наведених прикладів видно, що у мовознавчому дискурсі експресивні засоби мають наочно-конкретизувальний характер,

пояснюють абстрактні явища, описують ознаки досліджуваних об'єктів, передають різний ступінь достовірності цих ознак. Експресивне забарвлення наукової мови виникає в результаті особливостей сприйняття об'єкта дослідження самим автором, який прагне передати не лише зміст, але і враження під час спостереження. А сприйняття наукового твору може викликати певні почуття в читача, але не як відповідну реакцію на емоційність автора, а як усвідомлення самого наукового факту. Отже, вважаємо, що експресивність наукового мовлення має пізнавально-комунікативний характер.

У текстах статей українського мовознавчого дискурсу експресивність як властивість передавати значення зі збільшеною інтенсивністю забезпечується переважно завдяки використанню лексичних і синтаксичних засобів стилістичної виразності. Стилістичні експресивні мовні засоби лексичного рівня – це конкретизувальні та оцінні епітети, образні та пояснювальні порівняння, уособлення, мовні та індивідуально-авторські метафори, використовувані для реалізації прагматичних функцій.

Конкретизувальні епітети та пояснювальні порівняння виконують дескриптивну та експланаторну функції, описують ознаки, якості та властивості об'єкта дослідження, наприклад: *Якщо давніше англійська була головно мовою-позичальницею, то тепер, навпаки, стала мовою-давальницею* (Мовознавство. 2017. № 6. С. 36); *Проте мова, як і будь-який живий організм, постійно розвивається, збагачується, удосконалюється* (Українська мова. 2017. № 4. С. 43).

Оцінні епітети використовують для реалізації емоційно-експресивної та аналітичної функцій, авторського оцінювання висловлення: *У межах вивчення реклами як площини **ущільненого, згущеного** цитування виокремлюємо такі актуальні вектори дослідження <...>* (Українська мова, 2020. № 1. С. 28). Порівняння реалізують експланаторну та емоційно-експресивну функції; образні порівняння є основою метафоричних перенесень: *Якоюсь мірою **українська мова стала мостом** від німецького і польського кримінального аргю в російську* (Українське мовознавство. 2018. № 1(48). С. 38). Як бачимо, на різних етапах наукових досліджень поруч із абстрактно-логічним може актуалізуватися образне мислення, і тоді відбувається взаємодія логіки та образу. Образ у науковій мові виступає у ролі засобу пояснення наукових положень, чому сприяють його зображальні властивості.

За допомогою уособлення реалізуються емоційно-експресивна та змістоорганізувальна

функції, воно слугує спрощенню сприйняття інформації, реалізує мовленнєву стратегію симпліфікації: *Доля лексеми **халява** і звороту на халяву багато в чому відображає парадоксальність взаємодії «свого» і «чужого» в російсько-українському жаргонному просторі* (Українське мовознавство. 2018. № 1(48). С. 48).

Експресивність виявляється і у вживанні метафор. За допомогою яскравого образу автор ілюструє абстрактні явища та оцінює їх: ***Потік латинської лексики наводнював мову** передусім через переклади наукових та богословських книг* (Мовознавство. 2017. № 5. С. 6); *Сьогодні **авторитетність** словника забезпечують його відповідність визначеному типу, поставленим завданням і потребам користувача, можливість зворотного зв'язку з користувачем, реноме автора, глибина й тяглість лексикографічної традиції* (Українська мова. 2019. № 2. С. 38). Отже, якщо в художньому творі метафора – це важливий елемент системи образів, то у науковій мові – засіб спрощення сприйняття інформації, наочного опису та пояснення, посилення аргументації, оцінювання та активізації уваги читача.

Наряду з лексичними синтаксичні стилістичні засоби виразності корелюють із реалізацією прагматичних функцій. На синтаксичному рівні під експресивністю розуміємо здатність синтаксичної конструкції підсилювати як прагматичну, так і власне граматичну інформацію, закладену у висловлюванні або його компоненті. З-поміж найактивніших синтаксичних репрезентантів експресивності в текстах наукових статей мовознавчого дискурсу – вставні та вставлені компоненти, прийом діалогізації, питальні риторичні речення, парцельовані й сегментовані речення, повтори.

Паратентичні (вставні та вставлені) конструкції виконують активізувальну, експланаторну та дескриптивну функції. Традиційно в лінгвістиці вставні конструкції репрезентують суб'єктивну модальність, вставлені – об'єктивну. А в основі категорії модальності, як відомо, лежать універсальні категорії логіки, що організують раціональну свідомість і на які накладаються оцінні й емоційно-експресивні відтінки смислу.

Вставні конструкції виражають ставлення мовця до повідомлення, а це передбачає посилення експресивної оцінки: *Така тенденція, **на жаль**, негативно поширюється й на інші термінні словосполучення* (Українська мова. 2017. № 4. С. 103); ***Напевне**, саме тому вже усталеною й добре відомою зі вступних лекцій базового курсу синтаксису є типологія простих*

речень за метою висловлювання (Українське мовознавство. 2020. № 1(50). С. 42–43). Як бачимо, модальні слова передають суб'єктивне ставлення автора тексту до предмета висловлювання, розвивають комунікативні інтенції й ролі учасників спілкування, формують модально-оцінну рамку речення.

На відміну від вставних, вставлені конструкції надають додаткову інформацію чи побіжні асоціативні зауваження, що доповнюють, уточнюють, розвивають зміст висловлювання: *За допомогою розповідних речень мовець повідомляє про певні явища і зв'язки між ними, констатує їх, відповідно, цільове призначення цих речень (граматично!) зорієнтоване на сприйняття співрозмовником відповідної інформації* (Українське мовознавство. 2020. № 1(50). С. 61); *Кількісні показники комунікативної потужності російської мови у неформальному спілкуванні серед дітей та підлітків при офіційній українськомовності нашої освіти (до того ж російську мову практично не вивчають в Україні)* демонструють очевидні прорахунки державної мовної політики (Українська мова. 2019. № 2. С. 125–126). Комунікативна стратегія автора полягає в тому, щоб визначити необхідний і достатній набір мовних засобів, зокрема синтаксичних, за допомогою яких можна оптимально передати когнітивну модель, тобто досягти комунікативної мети.

Специфіка вживання питально-відповідних комплексів, риторичних питань у текстах наукових статей мовознавчого профілю полягає в тому, що вони є прийомом активізації уваги читача на тих положеннях, які автор наукового тексту вважає головними, суттєвими, як-от: *Чи історія літературної мови є історією мови літератури?* (Українське мовознавство. 2018. № 1(48). С. 93). Риторичне питання, та ще й побудоване як каламбур, уживається для акцентування процесу мисленнєвої діяльності автора.

Використання прийому діалогізації полягає в тому, що автор передбачає ймовірні відповіді опонентів, а потім спростовує їхні тези, доводячи свою позицію (*І що саме автор хоче сказати: чи насправді радить уникати терміна «літературна мова» щодо самої творчості Шевченка, а вважає його доречним лише щодо післяшевченківських часів? А якщо так, з яких саме часів? На всі ці питання в підручнику нема відповідей, натомість на десятках сторінок описано мову різних українських письменників, їхні метафори, порівняння, тощо*) (Українське мовознавство. 2018. № 1(48). С. 98)), або використовує питальні конструкції, звертаючись до читача (*Слово «культура» нині в*

гуманітарних текстах є одним із частотних. «Чому?» – запитуємо себе (Українська мова. 2018. № 1(48). С. 51)). Повідомляючи нову інформацію, автор впливає на адресата: намагається викликати інтерес до матеріалу, залучити співрозмовника до дискусії, переконати в істинності своїх висновків.

Одним із засобів експресивного синтаксису в текстах мовознавчих статей є сегментація, яку поділяють на тематичну (сегментація називного теми) та рематичну (явище парцеляції). Тематична сегментація передбачає переключення з однієї об'єктної сфери на іншу. Таким чином читач ніби стає безпосереднім учасником процесу мислення автора. Завдяки сегментації одна тема змінюється іншою. Поширеним засобом експресивного синтаксису в досліджуваних текстах можна назвати й інший тип сегментації – парцеляцію, яку використовують для надання окремим частинам або членам речення статусу самостійного висловлення з метою привернення особливої уваги, наприклад: *Процес тісної взаємодії української та церковнослов'янської мов бере початок ще з XI ст. І це не дивно* (Українська мова. 2017. № 4. С. 51).

Одним зі способів створення експресивності в статтях мовознавчого дискурсу на рівні синтаксису є різноманітні види повторів, головне призначення яких – смислове та емоційне підсилення певної частини висловлення. Досягнення образності висловлювання з елементами суб'єктивно-оцінної позиції автора стосовно описуваного об'єкта можливе, зокрема, завдяки повторенню коренів, основ слів у межах однієї граматичної основи, що надає висловлюванню певної тавтологічності, яка, однак, адекватно сприймається реципієнтом: *Новий лінгвістичний ландшафт України як маркер руху від державної ідеології до якої ідеології?* (Мова і суспільство. 2017. Вип. 8. С. 77). Вважаємо, що повтор є специфічним феноменом, у якому поряд із лексичним, семантичним, стилістичним особливої ваги набуває також особистісний чинник.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Ознаками сучасного українського мовознавчого дискурсу є зменшення стереотипності та збільшення образності висловлення. Експресивність як лінгвістична універсалія пов'язана з людською властивістю посилювати виразність та впливову силу свого висловлювання, тобто виконує прагматичну функцію. Специфічність експресивності текстів українських мовознавчих наукових статей полягає в тому, що вона реалізує функції спрощення сприйняття інформації, передавання авторського ставлення до неї, атракції уваги адресата до найважливіших моментів тексту.

Реалізація експресивності відбувається за рахунок використання стилістичних (лексичних та синтаксичних) засобів виразності, що зумовлено прагматичними функціями та мовленнєвими стратегіями мовознавчого дискурсу як інституційного. Утім як би широко не була реалізована експресивність науковому вислов-

люванні, вона завжди підпорядкована реалізації функції інформативності, адже експресивна функція лише допомагає автору більш переконливо доводити свою позицію.

Перспективу подальших розвідок убачаємо у вивченні залежності специфічної експресивності мови науки від мовної особистості автора.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борисов В. А. Лінгвокомунікативний аспект українського мовознавчого дискурсу : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Харків, 2011. 20 с.
2. Карпусенко Н. В. Німецькомовний науково-лінгвістичний текст і дискурс: лінгвостилістичний та прагматичний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Харків, 2011. 19 с.
3. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2006. 716 с.
4. Чабаненко В. А. Основи мовної експресії : монографія. Київ : Вища школа, 1984. 168 с.
5. Чайковська Є. Ю. Поняття «емотивність» та «експресивність» у мові науки. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. Київ : Логос, 2012. С. 279–287.
6. Чечель О. М. Науковий текст як одиниця лінгвістичного дослідження. *Наукові записки Вінницького національного аграрного університету. Сер.: Соціально-гуманітарні науки*. 2013. Вип. 1. С. 153
7. Яхонтова Т. В. Лінгвістична генеологія наукової комунікації : монографія. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2009. 420 с.

REFERENCES

1. Borysov, V. A. (2011). *Linhvokomunikatyvnyi aspekt ukrainskoho movoznavchoho dyskursu [Linguo-communicative aspect of Ukrainian linguistic discourse]*. (Avtoref. dys. ... kand. filol. nauk). Kharkiv [in Ukrainian]
2. Karpusenko, N. V. (2011). *Nimetskomovnyi naukovolinhvistychnyi tekst i dyskurs: linhvostylistychnyi ta prahmatychnyi aspekty [German-language scientific-linguistic text and discourse: linguistic-stylistic and pragmatic aspects]*. (Avtoref. dys. ... kand. filol. nauk). Kharkiv [in Ukrainian]
3. Selivanova, O. (2006). *Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopediia [Modern linguistics: terminological encyclopedia]*. Poltava: Dovkillia [in Ukrainian]
4. Chabanenko, V. A. (1984). *Osnovy movnoi ekspresii [Basics of speech expression]: Monohrafiia*. Kyiv: Vyshcha shkola [in Ukrainian]
5. Chaikovska, Ye. Yu. (2012). Poniattia «emotyvnist» ta «ekspresyvnist» u movi nauky [The concept of «emotionality» and «expressiveness» in the language of science]. *Linhvistyka XXI stolittia: novi doslidzhennia i perspektyvy*. Kyiv: Lohos, 279–287 [in Ukrainian]
6. Chechel, O. M. (2013). Naukovyi tekst yak odyntsia linhvistychnoho doslidzhennia [Scientific text as a unit of linguistic research.]. *Naukovi zapysky Vinnytskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Ser.: Sotsialno-humanitarni nauky. 1*. 153 [in Ukrainian]
7. Yakhontova, T. V. (2009). *Linhvistychna henolohiia naukovoi komunikatsii [Linguistic genealogy of scientific communication]: Monohrafiia*. Lviv: LNU im. I. Franka [in Ukrainian]

EXPRESSIVENESS MEANS IN UKRAINIAN LINGUISTIC SCIENTIFIC ARTICLES

Kholiavko Iryna Viktorivna

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Ukrainian Language, Literature and Teaching Methods

Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

Str. Kyevo-Moskovska, 24, Hlukhiv, Sumy region, Ukraine

The purpose of the publication is to study the language expressive means in the scientific articles of linguistic profile, to clarify their specifics in connection with speech impact. The article substantiates the expression regularities in the scientific language and the functioning specifics of lexical-stylistic and syntactic means of expressiveness in the scientific articles texts on linguistics. It is determined that the scientific speech expressiveness is a communicative-pragmatic category that serves the accuracy and the presentation persuasiveness, activating the reader's attention, concentrating it on essential, from the author's point of view, content points, facilitating the scientific thought assimilation. It was found that expressiveness is a natural phenomenon in modern Ukrainian linguistic discourse, and it is characterized by the intellectual orientation of linguistic expression.

It was analyzed stylistic lexical level expressive language means in the studied texts: explanatory and figurative comparisons, concretizing and evaluative epithets, figurative and explanatory comparisons, personifications, linguistic and individual-author metaphors. The the stylistic expression use means depends on the author's desire to explain abstract concepts (comparisons, metaphors), simplify and enliven the expression (personification), to provide their own assessment (individual authorial metaphors and epithets).

Syntactic expression stylistic means is correlate with the pragmatic functions implementation. Among the most active syntactic expression representatives the following constructions are singled out: inserted and inserted components, dialogization, parceled, segmented, incomplete, interrogative rhetorical sentences, repetitions, etc. Each of these syntactic categories performs a pragmatic function of attracting attention and influencing the reader.

Thus, during the scientific information transfer, the scientist faces the task not only to communicate this information, but also to express it in a certain form, convincingly prove his correct position, to be adequately understood. The scientific text pragmatics presupposes by the emotional and subjective evaluation. It is concluded that the speech expressive means use is due to the communicative tasks of communication and, above all, the desire to convince the reader, which is achieved through speech influence on him and the activation of his attention.

Key words: *expressiveness, linguistic scientific article, Ukrainian linguistic discourse, scientific style, lexical and stylistic means of expressiveness, syntactic means of expressiveness.*